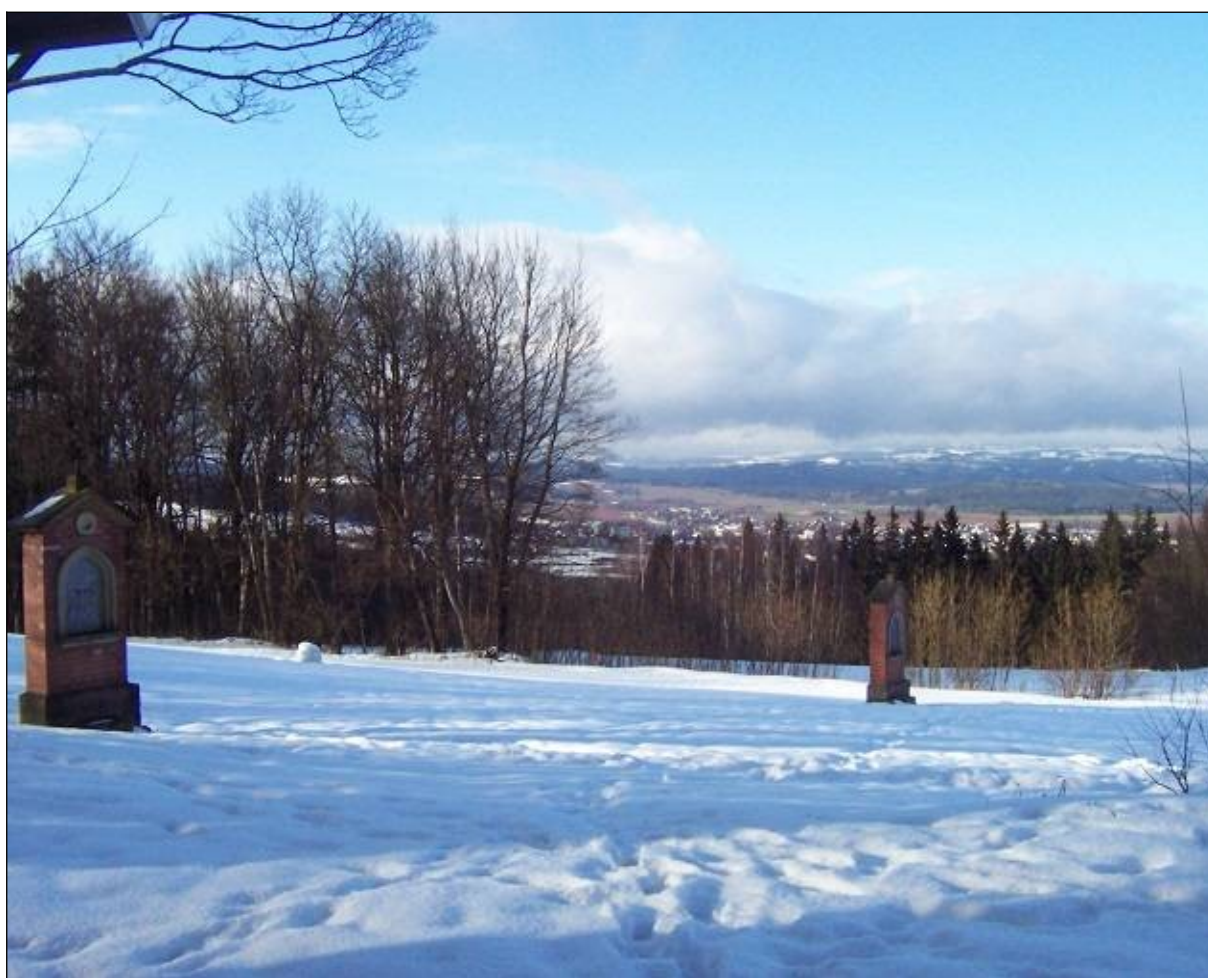

ročník I.

neděle 4. dubna 2021

Národní soutěž muzeí *Gloria musaealis* * Václav Ziegler o Velikonocích
Vlastibořice * Všeň * **Semily – plán pro Palackého sady**
Semily – školství a muzejnictví * NE! těžbě čediče v Chuchelně
Hořice * Vratislavice * Muzeum KRNAP ve Vrchlabí * **Stanislav Libenský**

Pohled z Tábora

Ctěný čtenáři!

Daně. Účetnictví. Přehledy.

Televizní přihláška!

Prodloužení parkování!!

A teď ještě sčítání lidu!!!

Já už si nepřipadám jako člověk, ale jako počítačovej program!!! f.

Čí výstava nebo kniha byla lepší? Muzea v Českém ráji a v Liberci soutěží

Národní soutěž muzeí *Gloria musaealis*, kterou vyhlásily Ministerstvo kultury, Asociace muzeí a galerií ČR a Český výbor ICOM, má za cíl upozornit širokou veřejnost na špičkové výkony muzejních institucí i jednotlivých pracovníků v oboru muzejnictví při tvorbě výstav a nových stálých expozic, prezentování sbírek v odborných publikacích nebo při záchraně a zpřístupňování objektů nebo lokalit našeho kulturního dědictví.

Do XIX. ročníku *Gloria musaealis* se přihlásilo 56 muzeí a galerií s 98 projekty. Nejsilnější kategorií se stala Muzejní výstava roku 2020 (40 projektů), následovaná kategoriemi Muzejní publikace roku 2020 (33 projektů) a Muzejní počin roku 2020 (25 projektů).

Do kategorie Muzejní výstava se přihlásilo Muzeum a Pojizerská galerie Semily s expozicí *Bílá místa konce války (1944–1945): Válečná výroba a nucené nasazení v Semilech* a také Městské muzeum Nová Paka s výstavou *Pačtí rytíři nebes*, obě výstavy skončily před pár dny.

Semilské muzeum soutěží i v kategorii Muzejní publikace s knihou o zmíněné výstavě, přihlásilo se také Muzeum Českého ráje v Turnově s krásnou knihou Miroslava Cogana *Řezbáři v kameni* a s publikací *Současný evropský šperk: Mezinárodní šperkařská sympozia v Turnově (1984–2018)*, která byla návštěvníkům muzea k dispozici zdarma. A také Oblastní galerie Liberec soutěží s publikací *Fenomén Charlemont: Eduard / Hugo / Theodor*.

O titul Muzejní počin roku pak usiluje Severočeské muzeum v Liberci, které nedávno dokončilo druhou etapu modernizace hlavní budovy muzea.

Loni se Muzejním počinem (roku 2019) stala expozice připomínající historii i současnost českého horolezectví. Cenu za ni dostalo Muzeum českého ráje v Turnově, kterému se podle poroty podařilo vytvořit v architektonicky nápadité

dostavbě muzea prostor pro působivou expozici představující horskou krajinu. Expozice vznikla jako součást projektu *Pro horolezce neexistují hranice*, který podpořila Evropská unie. Partnerem v projektu českému muzeu bylo město Bad Schandau v nedalekém Sasku, kde vznikla menší expozice *Lezecké světy v Labských pískovcích*.

Druhé místo v kategorii muzejní počin získalo Městské muzeum v Hořicích.

Asociace muzeí a galerií už druhým rokem po sobě posune slavnostní vyhlášení soutěže, tradiční květnový termín loni nahradil ceremoniál v říjnu, provázený bezpečnostními opatřeními a bez účasti publika. Letošní termín ještě není určen.

Albrecht z Valdštejna. Může být průvodcem a vaší dovolené

Zemřel jako jedna z nejlivnějších osobností tehdejší Evropy. Ke svému ohromnému majetku a vlivu přišel díky své cílevědomosti, podnikavosti a dvěma výhodným sňatkům. Rozhodně zajímavá osobnost, kterou stojí za to lépe poznat. Už jenom proto, že Valdštejnovo pole působnosti je velmi rozlehlé.

Dobový Valdštejnův portrét Petra Iselburga

Sdružení Český ráj ve spolupráci s kolegy z Jizerských a Lužických hor a Máchova kraje připravilo turistickou novinku v podobě nové nabídky k tématu slavného vévody Albrechta z Valdštejna. Součástí tehdejšího panství známého vojevůdce byla řada míst nejen v Českém ráji, jako jsou Jičín, Dětenice, Turnov, Mnichovo Hradiště nebo Sychrov, ale také památky v okolních regionech.

Po stopách Albrechta z Valdštejna se tedy můžete také vydat třeba do Frýdlantu, na Lemberk, Bezděz, do České Lípy, do Prahy nebo do Chebu. Průvodcem vám bude brožurka, nový web na doméně

www.albrechtzvaldstejna.cz a facebookový profil.

„Než se brány památek otevřou, a my pevně

věříme, že to bude brzy, chceme připravit jednoduchou mapku s motivační hrou, do níž budou návštěvníci moci na zapojených památkách sbírat razítka. Pro zdatné sběratele pak máme připravené odměny v podobě pamětních mincí a další propagační předměty,“ doplnila Jitka Kořínková, ředitelka Sdružení Český ráj.

Přímo na hradě Valdštejně bude ke koupi publikace *Po stopách Valdštejnů*. Kniha (za 270 korun) pojednává nejen o významných členech tohoto rodu, ale zabývá se i neobyčejně bohatým kulturním dědictvím rodu a dalšími historickými souvislostmi. Publikace byla vydána za finanční podpory

Marie Alžběta Kouncová, dcera vojevůdce

Ministerstva kultury v rámci projektu NPÚ *Valdštejnové – lvi ve službách císařů*.

Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna (1583 v Heřmanicích u Jaroměře – 1634 v Chebu) byl český vojevůdce a politik, vévoda meklenburský, frýdlantský a kníže hlohovský a zaháňský. Vedle Jana Tserclaese Tillyho byl nejvyšším velitelem císařsko-ligistických vojsk během třicetileté války. V této válce bojoval na straně císaře proti Protestantské unii. Později pak upadl v nemilost a byl císařskými důstojníky úkladně zavražděn.

Vladštejnův portrét z třebíčské galerie; foto: Eva, 1934

geopark český ráj

Vážené a milé, vážení a milí!

Letošní duben začíná Zeleným čtvrtkem. Možná, že je to symbolické, vždyť zelená je barva naděje, a možná, že barva byla pro tento den vyvolená v šerém dávnověku, jak psávali v 19. století naši předkové. Naproti tomu letošní březen končí Škaredou středou a přiznejme si, že opravdu nebyl příliš veselý. Ale i tak bychom se v ten den neměli škaredit, sic nám to zůstane po celý rok. Tak hlavu vzhůru, je tu duben, co časy mění a obdaří fialkami zemi. A hned druhý dubnový den, ozve-li se kostelní zvon, vydá Země své poklady a jsou tu Bílá sobota a hned po ní neděle se slavným vzkříšením života! Tak hlavu vzhůru!

A abych nezapomněl na Velikonoční pondělí a naši slavnou pomlázku, kterou zejména naši přátelé ze zámoří považují za barbarský zvyk. Doufejme, že se po nich opičit nebudeme. Alespoň zatím! Vždyť kraslice a koleda jsou krásné naše zvyky, které bychom si neměli nechat brát! Vždyť země se oděje do zeleného hávu a pole, zahrada i sad ukážou, jak bohatá bude úroda! Radujme se, život zvítězil nad smrtí a všude je spousta ptačího zpěvu, na dvorech pípání a štěbetání, stejně jako v přírodě. Že to ve městech nemáte? Tak honem ven, do přírody, ale buďte tiší, abyste slyšeli! A vyndejte si z uší sluchátka a z očí si sundejte brýle mámení – není nad krásný sluneční svit, žlutou barvu blatouchů a pampelišek a vůni fialek. Možná, že uslyšíte zaštěknout i lišku a beknout srnu a ze dvora se k vašemu sluchu donese jemné poštekávání štěňá-

tek a mňoukání kořátek i bečení malých jehňátek a mečení kůzlátek. A nezapomeňte, že na svatého Jiří (24. 4.) vylézají ze země hadi a štíři, na svatého Vojtěcha (to je o den dříve) se prý nacházejí na polích ty nejkrásnější acháty a jaspisy a na svatého Jarouše (27. 4.) zima už moc nekouše. Krásná jsou naše přísloví! A to nás čeká ještě filipojakubská noc (30. 4.). Hoř ohýnku, hoř, zlé oči umoř! O této noci se mluvilo a dosud mluví jako o noci kouzelné.

Od nepaměti se o této noci hovořilo jako o noci, kdy zlé síly mají větší moc než kdy jindy. Středověk tuto víru utvrdil. Nevím, co bylo toho dávno před námi příčinou. Naši předci si mnohé děje a úkazy nedovedli vysvětlit. Ostatně, my dnes také ne. A tak si v těch dávných dobách vymysleli lidé čarodějnice a čarodějníky a možná víru v ně utvrdily nesmyslné

čarodějnické procesy i s planoucími hranicemi. Ano, ty čarodějnice mohly lidem škodit a představovaly d'ábelské zlo zasílané na zem. Proto se zapalovaly tu noc ohně, aby to zlo od lidí odvrátily. Pálení ohňů do dnešních dnů trvá. Navzdory všemu, i když se v naší minulosti nazývaly ty ohně různě – třeba ohně republiky, ohně vítězství, ohně míru. I dnes jim říkáme, jako před tím, prostě „čarodějnice“ a za radostného křepčení a požívání ty zlé síly zaháníme nebo upalujeme. Snad tím čistíme skutečně naši mysl a srdce od zlého, snad tím připravujeme krásný měsíc máj, plný zeleně, květů šeráků a pustorylu, dobroty a lásky.

A poučení? Nemá nic společného s předcházejícím textem, ale pamatujte si, že u nás je netoliko řečník, ale každý kecálista politikem. Pravda, trochu jsem upravil výrok T. G. Masaryka, ale dokonale se na naši současnost hodí!

Tak si prožijme hezký duben, co ozdobí fialkami zemi! To vám všem upřímně přeji!

Váš Václav Zieglerů

turnovsko

VLASTIBOŘICE – „Bývalá skládka komunálního odpadu z minulého režimu jeden kilometr pod naší vesnicí na ploše jednoho hektaru doznává v poslední době vítané změny. Na metrové vrstvě zeminy přivezené z průmyslové zóny Vesecko bylo vysazeno mnoho set kusů dřevin. Hodně stromů je vysazeno velmi blízko sebe, no snad krajinotvůrce při projektování věděl, co dělá,“ píše Milan Jelínek ve čtvrtletníku obce Vlastibořice.

Z fotografie jsem nabyl dojmu, že se tam sázejí stromy jak ředkvičky.

„Rozhodně jsem zvědav do budoucna, jak to tam bude vypadat a jakým způsobem bude prováděna hlavně udržitelnost tohoto zrealizovaného projektu za dva miliony – tipuji, že to bude vypadat podobně, jako dost často žalostně vypadající nová výsadba vedle rychlostních komunikací po republice.

Domnívám se, že takovéto skládky lze „kultivovat“ levnějším způsobem a krajinnotvornost kolem našich obcí řešit raději stromovými alejemi, ale možná je to jen můj názor...“dokončil Milan Jelínek myšlenku.

Já si svůj názor raději odpustím. U nás v Praze 6 jsme před lety kupovali předražené několikaleté stromy, které jsme vysadili a zapomněli zalévat. Takže se za dva roky vykopali, vysadili se znovu předražené několikaleté stromy... musím pokračovat?

VŠEŇ – Z plánu architekta Martina Kotíka postavit ve Všeni termální ráj sešlo. Zbylo jen několik jam a haldy hlíny. Pozemky jsou teď na prodej za 40 milionů korun. Příroda si je vzala zpět a CHKO zde chce vyhlásit Významný krajinný prvek.

Informovala o tom portál *idnes.cz* .

Mělo jít o největší wellness centrum v Čechách. Na ploše více než deseti hektarů měl stát hotel s 200 pokoji,

kongresové centrum, krytý i venkovní bazén, zásobovaný horkou vodou z tří a půl kilometru hlubokého geotermálního vrtu.

Fungovat zde měla fitcentra, sauny, tenisové kurty, restaurace i obchody.

Z velkolepých slunečních lázní pak měli zámožní hosté sledovat panorama Příhrázských skal a Ještědu.

lomnice n. p.

Lomnici čeká rekonstrukce krajské silnice II. třídy 284 od Školního náměstí až na počátek Nové Vsi. Kompletně se tam budou měnit inženýrské sítě a silnice a chodníky tam dostanou nový povrch.

„Uzel pod viaduktem, tedy křižovatka ulic Palackého – Jičínská – Kampelíkova je dopravně nejsložitějším místem města bez možnosti plnohodnotné objízdné trasy. Celá stavba včetně rekonstrukce vozovky tedy bude muset v maximální možné míře probíhat na částečnou uzavírku s jednosměrným provozem řízeným semaforem. Ve fázi prací okolo zmíněné křižovatky bude semafor řídit všechny tři směry. V jednom časovém úseku však bude plná uzavírka části mezi Školním náměstím a prodejnou COOP kvůli vodohospodářským sítím nutná

(předpokládáme, že k tomu dojde v červnu). Objízdné trasy a organizaci dopravy pro tuto fázi již intenzivně řešíme, uvedl místostarosta Zdeněk Rajm, Dále bude muset být režimně upravena doprava i na okolních místních komunikacích – z důvodu stavu vozovky a její šířce bude komunikace na Chlum od odbočky do Obory zjednosměrněna (provoz možný pouze z Chlumu dolů), komunikace do Nové Vsi tzv. „Hrobkou“ bude osazena zákazem vjezdu. První etapou a místem zahájení prací bude právě místo křižovatky u viaduktu. Zde bude směrem do centra zahájena výměna vodovodního řadu, po Velikonocích v tomto místě do opačného směru (na Jičín) nastoupí plynáři. Práce na rekonstrukci komunikace zahájí Krajská správa silnic LK dle jejich uzavřené smlouvy o dílo s firmou COLAS na začátku června.

Tábor z Košova, 1935; foto *Letem světem*

* K článku o lomnických hospodách musím uvést, že jsem se zmýlil. Řeháčkův hostinec se později jmenoval Hotel Praha, nikoli Slávie. Lomničákům, Pražákům, Slávistům a Číňanům se omlouvám!

semily

Palackého sady, do kterých za odpočinkem míří mnoho Semiláků, se v příštím roce konečně dočkají své obnovy. Revitalizaci bude už na podzim letošního roku předcházet rozsáhlé kácení několika stovek přestárých a poškozených stromů, které vzápětí nahradí na 4 tisíce převážně domácích mnohohodrových dřevin. Předpokládané náklady na revitalizaci parku jsou ve výši 9,2 milionu korun,

více než 7 milionů pokryje dotace z operačního programu Životní prostředí. Palackého sady vznikly díky iniciativě semilského okrašlovacího spolku, slavnostní otevření proběhlo 11. září 1898. Později byly v parku vyznačeny běžecké okruhy a turistická stezka, v severní části vzniklo přírodní divadlo a nad zámkem alpinum. „Od 60. let 20. století, kdy okrašlovací spolek zanikl, probíhala v parku jen základní údržba,“ uvedla starostka Lena Mlejnková.

Vzhledem ke zhoršujícímu se stavu jednotlivých stromů byla v roce 2018 zpracována studie *Revitalizace Palackého sadů*, která byla projednána s širokou veřejností a zastupitelstvem města. V následujícím roce pak byla na základě výběrového řízení vybrána zpracovatelka projektové dokumentace, zahradní inženýrka ing. Martina Součková.

Semily:

Palackého sady

Palackého sady na pohlednici z roku 1925, zdroj: Aukro

„V současnosti je největším problémem porostu napadení smrků kůrovcem a nekróza jasanu, v obou případech způsobující velmi rychlé odumírání jednotlivých stromů, což vzhledem k tomu, že se jedná o dva hlavní druhy v ploše rostoucí, je významným problémem,“ vysvětlila Martina Součková. „Celkově je stromové patro v prostoru lesoparku před rozpadem, některé ze stromů zde rostoucích ohrožují své okolí pádem.“

Vzhledem k množství osob využívajících plochu k rekreaci a tomu, že se v blízkosti nachází frekventovaná komunikace, je bezpečnost jednotlivých stromů velmi důležitá. Kácení stromů v lesoparku bude tedy poměrně rozsáhlé, následné výsadby ale, jak početně, tak co se druhové pestrosti týče, významně kácení převáží.

Pro výsadbu jsou navrhovány především domácí druhy dřevin, jako jsou duby letní a zimní, buky, habry, lípy srdčité a velkolisté, javor klen, bříza bělokorá, jilm vaz, třešeň ptačí, z jehličnanů pak jedle bělokorá, v keřovém patře líska obecná, kalina tušalaj, kalina obecná a tis červený.

Domácí druhy budou pro zpestření porostu doplněny druhy cizokrajnými, případně kultivary stromů jako je například borovice himálajská, jírovec maďal a červenolistý buk, oproti stávajícímu stavu bude vysazován spíše les listnatý. Vzhledem k tomu, že v místě žije množství ptáků i netopýrů, bude zde v rámci obnovy parku nově umístěno celkem 70 ptačích budek pro různé druhy ptáků a 20 budek pro netopýry.

- Semilské noviny

* „Bude to už třetí online koncert. Už jste měli možnost užít si Jazz pod okny, Vánoce pod okny a nyní to bude, vzhledem k blížící se změně ročního období

Jaro pod okny. Pro dobrou náladu vám zahraje rock-popová kapela Širokko ze Semil a okolí. Hudba za vámi přijde do ulic a pomocí streamového koncertu i domů. Prostřednictvím reprobeden

rozmištěných po různých koutech Semil a pomocí online přenosu, vás obklopíme českými i zahraničními hity.

Budeme rádi, když se k nám připojíte a pomůžete nám rozeznít celé Semily. Máte-li doma reprák a máte-li chuť potěšit hudbou okolí, připojte se k našemu živému vysílání. Přihlášení k přenosu bude přes odkaz na YouTube:

https://www.youtube.com/results?search_query=kc+golf+semily a najdete ho také na Facebooku: <https://www.facebook.com/kulturnicentrumgolf> .“

Koncert proběhne v KC Golf, sledovat ho můžete přes YouTube kanál a Facebook od 16 hodin.

semilsko

NE těžbě čediče v Chuchelně u Semil

V roce 2024 má být obnovena těžba v dobývacím prostoru Chuchelna, jehož území spadá do globálního geoparku UNESCO. Povolení těžby Obvodního báňského úřadu, uděleného společnosti Eurovia, je z roku 1995. Spolu s obnovou těžby zanikne poslední místní les, který nezlikvidoval kůrovec. Zmizí koridor pro divokou zvěř, naruší se spodní vody. Zvýší se prašnost, hluk. Zatíží

se infrastruktura. Místní budou čelit otřesům spjatým s odstřely. Zmizí vodní plochy a na nich závislá fauna i flóra. Ke dvěma aktivním lomům se přidá třetí. Likvidace krajiny, která není třeba.

Možná to místo znáte – často tu na lesní cestě, naproti prosečskému lomu, parkují auta houbařů nebo jednoduše těch, kteří přijedou ze Semil nebo Železného Brodu na procházku. Většina z nás také ví, že tato oblíbená cesta smrkovým lesem, který ještě zcela nezahlubil kůrovec a je jedním z posledních míst, kde ještě rostou (nejen) vzrostlé smrky, vede k uzavřenému dobývacímu prostoru, tj. neaktivnímu čedičovému lomu společnosti Eurovia.

Do lomu se nesmí, ale je možné do něj z výšky nahlédnout, nejlépe asi od cedule, která informuje o tom, že toto území je součástí globálního geoparku UNESCO.

A není divu. Činnost v lomu byla ukončena na začátku 90. let a od té doby se prostor proměnil v kouzelné místo. Zahlédnout můžete nejen čedičové varhany, krásné skalní útvary, které vznikly specifickým ochlazením lávy, ale také úžasné vodní plochy, díky kterým se zde vyskytuje množství vzácných druhů fauny i flóry. Není složité pozorovat dravce nebo spatřit řadu chráněných rostlin. Bohužel, do prostoru lomu se nesmí, ačkoli jde o místo, které by právě obyvatelům okolních vsí a měst mělo mnohé co nabídnout. Je to poslední kus lesa, který se rozkládá od prosečské silnice až do Chuchelny.

V roce 2024, tj. za necelé tři roky, se společnost Eurovia chystá obnovit těžbu. Nutno podotknout, že v oblasti jsou aktivní další dva lomy – Smrčí a Proseč, nedaleko je i lom Košťálov a za deficit čediče v nejbližší budoucnosti zaplatí i hora Tlustec.

Povolení od Obvodního báňského úřadu má Eurovia od roku 1995 a vzhledem k nerostné situaci je nasnadě, že těžba čediče je jednou z priorit surovinové politiky státu. Ve skutečnosti to znamená destrukci posledního lesa v oblasti, zvýšený hluk a intenzitu odstřelů, které jsou už nyní na hranici snesitelnosti, když se střílí ve smrčském a prosečském lomu. Devalvace životního prostředí se nedotkne jen místních, kteří zde bydlí a jejich domy přímo sousedí s těžebním územím, zničí se mnohem více. A tomu více se dá i v řeči čísel říkat budoucnost. Nejen, že přijdeme o koridor pro zvěř, o les, který nám pomáhá dýchat, o vodní plochy, které jsou dnes drahocenné a rostlinné druhy, které jsou už dnes vzácné – přijdeme o prostor, jehož biotop pro budoucnost znamená mnohem cennější přínos, než je v podstatě krátkodobý obchodní záměr související s obnovou silnic. Uvažovat totiž v dnešní době tak, že je stále platné povolení z roku 1995 bez ohledu na změnu okolí dobývacího prostoru, bez toho, aby se uskutečnil nový hydrologický a geologický průzkum, započít těžbu naproti stále aktivnímu lomu Smrčí o velké rozloze a aktivitě, a učinit tak další krajinu krajinou měsíční, je krátkozraké a v rozporu se selským rozumem.

Jak říká David Attenborough ve filmu *Život na naší planetě* – pokud zlikvidujeme divočinu, znamená to, že likvidujeme sami sebe. A jistě nemluvil jen o Amazonii a pralesech, které ubývají stejně, jako naše lesy. Bez nich se zkrátka neobejdeme.

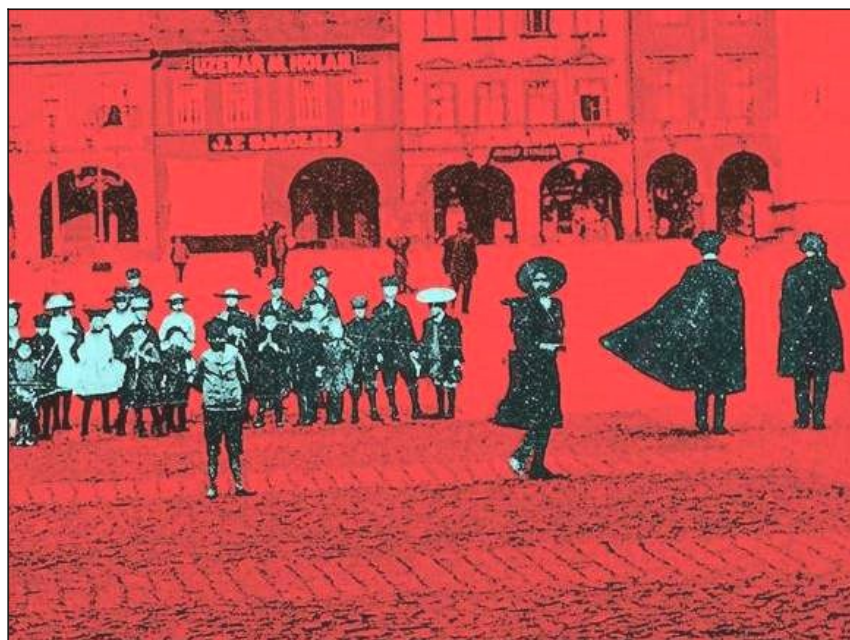
Pokud byste měli zájem o více informací, nebo chtěli pomoci, napište nám do spolku Mlok z lomu, každý hlas, každá rada a každé podpůrné slovo se počítá!

○ Klára Voskovcová, spolekmlok@gmail.com

jičín

**Na nádvoří jičínského zámku probíhá výstava *Hody, hody, doprovody...*
*Velikonoce nejen na Jičínsku.***

Na konci roku 2020 vydalo jičínské muzeum novou publikaci *Jičínsko na historických pohlednicích* ze sbírky Regionálního muzea a galerie v Jičíně. V publikaci naleznete více než 200 dobových pohlednic z celého bývalého okresu Jičín, které představují výběr ze sbírky pohlednic, která v současnosti čítá přes 1 300 sbírkových předmětů. Publikace vznikla s podporou dotačního programu Ministerstva kultury ČR.

Další zdařilé opravy architektonických skvostů Hořic

Celá řada starších nemovitostí v Hořicích a okolí prošla nebo prochází rekonstrukcí. Pozoruhodným stavbám a jejich citlivým opravám v duchu původního vzhledu je věnován následující článek, který je i pochvalou za dobře odvedenou práci.

První ukázkou citlivé rekonstrukce je rodinný vícegenerační dům v Maixnerově ulici, který prošel zcela kompletní obnovou. Když rodina paní Heligrové dům v devadesátých letech minulého století koupila, byl po desetiletích devastujícího obývání různými nepřizpůsobivými nájemníky v naprosto havarijním stavu. Dům byl vybydlený, vizuálně působil, že je na odpis. Stropy byly propadlé, střechou dovnitř zatékalo, okna rozbitá, rámy zatlučené prkny, inventář zničený. Díky prvotnímu nadšení a jinak zdařile vyprojektované dispozici nemovitosti se Heligrovi pustili s vervou do práce, velkou výhodou bylo, že pan Heligr je stavebník s vlastní stavební firmou a má s podobnými rekonstrukcemi bohaté zkušenosti. Oprava si nakonec vyžádala více než deset let práce, stavební úpravy byly vzhledem k rozsáhlým škodám i velkým prostorám nemovitosti finančně náročné, a proto spíš postupné. Nejdříve byla pochopitelně opravena středa, postupně pak jednotlivé bytové jednotky a dispozice. Kde bylo možné zachovat pískovcový skelet v odkryté podobě, především v prostorách dvorku, tam byl kámen ponechán v přírodní podobě. Domu se dostalo nových dřevěných oken s decentním historizujícím zdobením a nakonec nové cemento-vápenaté

fasády šedozeleňé barvy. Interiéry byly po opravách doplněny stylovým inventářem. Dům se dnes již skví v omlazující kráse a plně slouží potřebám moderního bydlení, část je pronajata nájemníkům, část pak slouží vlastníkům, v přízemí má paní Heligrová krejčovský salon s prodejnou metrového textilu.

Druhou pozoruhodnou stavbou, která nedávno prošla opravami, je tentokrát příklad funkcionalistické architektury v podobě solitérní vily v Šalounově ulici cestou k vlakovému nádraží. Stavba z roku 1939 je dílem renomovaného architekta Špůra, který je například podepsán pod projekty hořické invalidovny i bělohradských lázní. Budovu si nechal postavit profesor hořické sochařsko-kamenické školy Cabicar, jehož rodina vilu užívala až do 70. let 20. století, poté se vlastníkem stal p. Horník. Od roku 2018 je majitelem projektant Michal Prchal, který se i díky vlastnímu zájmu o meziválečnou architekturu rozhodl o citlivou rekonstrukci nejen venkovních fasád, ale i interiérů, které jsou doposud vybaveny originálním dobovým vestaveným nábytkem.

Původní šedá fasáda již byla na mnoha místech opadaná, nyní má vila po rekonstrukci výrazný, ale přitom decentní plášť v kombinaci šedé a tmavě hnědé barvy při použití identických přírodních cemento-vápenatých materiálů. Vila zaujme na první pohled jednoduchým, ale elegantním projektem se zřetelem k osvětlení interiéru, čemuž slouží velká okna a skleněný monolit v prostoru schodiště. Součástí celkové obnovy stavby byla také revitalizace tříúrovňové zahrady, vykácení přestárklých ovocných stromů a naopak jejich nová výsadba s přihlédnutím k dispozicím pozemku. O tom, že rekonstrukce se opravdu vydařila, svědčí i nebývalý zájem a kladné stanovisko paní Cabicarové, dcery původního majitele, která v současnosti žije v Liberci.

○ Pavel Bičíště (MM&MIC), Hořický zpravodaj

*** Rušit hrobku slavné rodiny Porsche nechceme, říká starosta Vratislavic**

Patřili mezi nejvýznamnější osobnosti. Továrna Ignaze Ginzkeyho vyvážela koberce do celého světa, do rodiny Porsche se narodil pozdější slavný automobilový konstruktér. Hrobky obou rodů však v Liberci – Vratislavicích nad Nisou nemají známé majitele. Výzva radnice k jejich nalezení vyvolala obavy, že se radnice chystá oba hroby odstranit.

Vratislavice, kde se slavný konstruktér Ferdinand Porsche narodil a kde strávil prvních 18 let svého života, zveřejnily na své úřední desce výzvu, aby se přihlásili majitelé Porscheho hrobky. Ti jsou v současné chvíli neznámí a podle zákona tak lze užívací právo těchto hrobek považovat za zaniklé.

Záležitost vyvolala značné emoce, které koriguje starosta Vratislavic Lukáš Pohanka. „Před třemi lety jsme od Liberce získali do správy náš hřbitov, nedostali jsme k němu ale žádnou dokumentaci. Právě proto jsme vyvěsili na stránky obce tuto výzvu. Chceme pouze zjistit majitele, popřípadě dostat hrobky podle zákona do vlastnictví státu,“ říká Pohanka.

Vedení Vratislavic by naopak rádo hrobky rodin Porsche i Ginzkey zachovalo a opravilo. „O hrobku rodiny Porsche má předběžný zájem i společnost Škoda Auto, rádi bychom obě pietní místa na našem hřbitově opravili,“ upřesňuje starosta a dodává, že kromě opraveného rodného domu Ferdinanda Porscheho je právě hřbitov další oblíbenou zastávkou turistů.

Ve Vratislavicích připomíná slavného rodáka zmíněný rodný dům, který Škoda Auto přestavěla na muzeum. Objekt prošel výraznou přestavbou v roce 2016, která jej měla vrátit do podoby v době narození konstruktéra. Muzeum má tři expozice, které přibližují nejen život a dílo slavného rodáka, ale také počátky automobilového inženýrství obecně.

○ Pavel Mazanec, Aktuálně.cz (mírně upraveno); *foto: J. Jeništa, Wikipedie*

liberecký kraj

Nejvíce je promořen Hradecký kraj (18,2 %), druhý je Liberecký (16,8 %), třetí je Pardubický, hlásí server Visualito. Celostátní průměr je 14 procent. Nejpromořenějším okresem je Náchod (19,1 %), za ním Trutnovsko (18,6 %) a hned za ním Hradec Králové (18,5 %). Jablonec nad Nisou je pátý s 18 procenty, desátý je Liberec (17,4 %).

*

Na krajských silnicích v Rádle a Hodkovicích nad Mohelkou skončily ve čtvrtek zimní uzavírky vyvolané rekonstrukcí křižovatky Rádelský mlýn na I/35 z Liberce na Prahu. Pro nákladní dopravu nad 3,5 tuny včetně dodávek ale zůstanou tyto komunikace dál uzavřené, řekl ČTK vedoucí odboru dopravy Libereckého kraje Jan Čáp.

Významné osobnosti regionu se představují na novém webu prostřednictvím životopisů, fotografií i rozhovorů

Odbojáře, vojáky, ale i význačné osobnosti na poli vědy, kultury, sportu, politiky, hospodářství a dalších oborů představuje rozsáhlý projekt Krajské vědecké knihovny v Liberci. Databáze nazvaná Regionální osobnosti Libereckého kraje vznikla už před dvěma lety a postupně se významně rozrůstá.

Medailonky výjimečných lidí, mezi nimiž nechybí například architekt Svatopluk Technik, sokol Alois Vaňura nebo sklář Jaroslav Hlubuček, si lze prohlédnout na nových internetových stránkách www.osobnostilibereckehokraje.cz.

Jejich jednotlivé profily se dočkaly mnohem obšírnějšího zpracování včetně detailnějších údajů, zajímavostí a pestrého zvukového a obrazového materiálu. V dalším období hodlá Krajská vědecká knihovna v Liberci rozšířit dosavadní zpracování biografických záznamů regionálních osobností i o další tematické oblasti.

Každý záznam obsahuje stručný medailon osobnosti, přeložený rovněž do angličtiny a němčiny, strukturovaný životopisný záznam s citacemi, fotogalerii, bibliografii i mapu míst, kde dotyčná osobnost působila. Hesla věnovaná dosud žijícím pamětníkům doplňují také zvukové a obrazové záznamy rozhovorů s nimi.

Český rozhlas Liberec také ve spolupráci s Krajskou vědeckou knihovnou odvysílal příběhy laureátů Pocty hejtmana Libereckého kraje za rok 2019.

Na květen letošního roku se pak chystá venkovní výstava *Bojovali, abychom žili*. Ta představí liberecké bojovníky za svobodu, kteří během druhé světové války válčili v československé zahraniční armádě.

○ Jan Mikulička, Liberecký kraj

*** Stavba roku Libereckého kraje 2021.**

Hlasování veřejnosti začalo 1. dubna. Mezi nominovanými jsem našel Alzheimer centrum v Turnově, vyhlídku Špičák nad Tanvaldem a rozhlednu v Albrechticích, rekonstrukci Severočeského muzea v Liberci, rekonstrukce přádelny na Papírovém náměstí a kaple Božího hrobu tamtéž, přístavbu jabloneckého muzea skla zvanou Krystal nebo vilu ve Vlastibořicích od Michala Huška a Magdy Sobotkové (SIAL). / [foto archiweb](#)

liberec

* **Blanka Konvalinková**, která 11 let úspěšně řídila Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci, odešla k 31. březnu ze své pozice a vedení knihovny předala své dlouholeté kolegyni a zástupkyni **Daně Petřýdesové**, která uspěla ve výběrovém řízení.

za humny

Co nového ve vrchlabském muzeu?

Do sbírek muzea přibylo v roce 2020 méně předmětů než v jiných letech. Kvůli krizové finanční situaci Správy KRNAP a nouzovému režimu hospodaření byl omezen nákup sbírek už i v roce 2019. Pracovníkům muzea se však podařilo

získat zdroje na neuskutečněný nákup z roku 2019 a v roce 2020 se tak sbírky muzea rozrostly o 121 přírůstkových čísel sbírkových předmětů. Celkově má muzeum ve svých sbírkách cca 36 tisíc evidenčních čísel. Součástí muzea je i rozsáhlá knihovna, která spravuje 40 975 knih a časopisů. V loňském roce přibylo celkem 276 přírůstků do sbírkového fondu regionální literatury i do nesbírkového odborného fondu.

Muzeu se podařilo získat finanční prostředky z dotačního programu ministerstva kultury *ISO II.* a díky tomu restaurovalo cechovní prapory. Krkonošské muzeum vlastní poměrně rozsáhlý soubor cechovních praporů a korouhví v několika podsbírkách a z nich byly vybrány čtyři cechovní prapory z podsbírkou umění. Jedná se o malby na plátně o rozměrech 5,34 x 7,11 metru s datací 1695. Prapory restaurovala Veronika Kopecká za celkovou částku 278 tisíc korun.

V roce 2020 pokračovaly i práce na dvou velkých projektech vrchlabského muzea – stavba nového centrálního depozitáře v Hořejším Vrchlabí a rekonstrukce hlavní budovy Krkonošského muzea – kláštera.

Práce na novém depozitáři probíhaly rychlým tempem a podle harmonogramu, takže pracovníci muzea teď balí sbírkové předměty do krabic a připravují je na přesun ze stávajících depozitářů v půdních prostorách kláštera do nových prostor depozitářů.

Rekonstrukce kláštera ale nabrala zpoždění, jednak vlivem vysoké hladiny spodní vody, ale i opatřeními v souvislosti s pandemií. Během bouracích prací byl v přízemí v severní části objektu, v místě toalet objeven původní kanalizační systém vedoucí z patra do přízemí a v přízemí ve východní části chodby byla odkryta původní dlažba, která byla uložena do depozitáře muzea.

V minulých měsících stavební firma vybuďovala ve směru od parkoviště pod hřbitovem nový vstup do budoucího návštěvníckého centra. „Jeho podoba, krkonošská skála kombinovaná s budoucím proskleným kvádrem, odkazuje na geologické zvláštnosti Krkonošského národního parku a zároveň na zdejší sepjetí přírody se stopami lidské práce,“ uvedl mluvčí KRNAPu Radek Drahný.

Budova bývalého augustiánského kláštera je zavřena od podzimu 2017, vznikne v ní nové hlavní Návštěvnícké centrum KRNAPu.

Stavební práce, které začaly loni v únoru, by měly být hotové do konce roku 2021, na stavební část projektu naváže budování expozice s předpokládaným otevřením pro veřejnost v první polovině roku 2023.

Stavební práce zajišťuje Metrostav, celkové náklady včetně vybudování expozice jsou odhadovány na více než 200 milionů korun.

/ Zdroj: Blanka Zázvorková, Krkonošské muzeum, PULS; foto KRNAP

VRCHLABÍ – Městský úřad ve Vrchlabí odložil případ exprezidenta Václava Klause. Týkal se cesty do jeho apartmánu v Černém Dole v Krkonoších v době únorové uzávěry okresu Trutnov. Vrchlabský úřad se případem zabýval na základě podnětu Hygienické stanice hl. m. Prahy. Informoval o tom Krkonošský deník a dále uvedl stanovisko tajemníka vrchlabského úřadu Pavla Řeháka: „Věc byla odložena. Z úředního záznamu, který jsme měli k dispozici od hygienické stanice, nelze dostatečně určitě prokázat, že popsání jednání pana Václava Klause bylo přestupkem. Hygiena našemu úřadu odmítla s odkazem na ochranu osobních údajů poskytnout zvukový záznam z epidemiologického šetření, na který se odvolává, a jiné důkazy nejsou.“

na poslední chvíli

TURNOV – Ve středu začaly stavební práce na sídlišti u nádraží. Jde o 7. etapu regenerace sídliště. Tentokrát se úpravy týkají lokality kolem Billy.

Velkou změnou projde především zchátralá plocha „bazénku“, kde vznikne nový vodní prvek. „Je navrženo rozšíření zpevněné plochy, doplnění laviček a dalších prvků mobiliáře, aby vznikl moderní a přehledný parter,“ popsal Miloslav Chrumko z odboru správy majetku turnovské radnice.

V rámci sadovnických úprav bude území vyčištěno od keřových skupin tak, aby vznikl přehledný park.

Součástí navržených úprav je napojení na inženýrské sítě a vsakování dešťové vody ze zpevněných ploch. Po oplocení staveniště a ochraně vzrostlých stromů bude postupně rozebrána zámková dlažba od spojnice z ulice Studentská.

„V úvodu bude odstraněn stávající objekt bazénu, dojde k asanaci dřevin, rozebrání stávajících částí chodníků a komunikací s následnou rekonstrukcí těchto komunikačních cest,“ popsal Miloslav Chrumko.

Aby nemusela těžká technika projíždět kvůli jednosměrné části ulice Studentská okolo celým sídlištem, došlo k posunutí obousměrného úseku od Nádražní ulice (za prodejnu Barvy laky).

Pro pěší bude omezen průchod ze sídliště. Stavba se bude snažit vyjít obyvatelům maximálně vstříc, a tak se v závislosti na aktuální stavební činnosti bude průchod otvírat a zavírat. Průchod bude možný po pracovní době a také o víkendech a svátcích. Pracovat by se mělo od 7. do 17. hodiny. Předpokládá se, že hlučná bude první fáze prací.

Sedmá etapa regenerace sídliště má být hotová 30. června 2021. Stavbu realizuje firma MIZERA – STAVBY. Město Turnov využije na akci dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 3,191 milionu korun, spoluúčast města bude 3,728 milionu.

Sídlíště u nádraží je z 60. let minulého století. V této lokalitě je v panelových domech zhruba 800 bytů v 15 domech. Revitalizace začala v roce 2011 a stála už přes 30 milionů korun.

○ Zdenka Štrauchová, mluvčí MÚ Turnov

VALDŠTEJN – Hrad Valdštejn je zapsán do nově založené Asociace nestátních památek, informovalo Turnovsko. Sdružuje památky v majetku samospráv, šlechtických rodů a soukromých vlastníků. Vedoucí Turnovských památek a cestovního ruchu Eliška Gruberová si od členství slibuje především výměnu zkušeností, lepší vyjednávací pozici vůči státu i příležitost k získání dotací.

LOMNICE n. P. – Městské muzeum pro své příznivce a návštěvníky připravilo virtuální výstavu nazvanou *Lomnice v proměnách času očima malířů*, která je k vidění až do 27. června na webových stránkách muzea, na stránkách města a na sociálních sítích.

Prostřednictvím virtuální výstavy si budete moci v prostorách výstavní haly prohlédnout olejomalby, grafické listy, perokresby, akvarely a kvaše a rozličné propagační materiály s jediným společným jmenovatelem – architektura Lomnice nad Popelkou v proměnách času od 16. století po dnešek. Mezi výtvarníky nechybí známá jména – Adolf Liebscher, Čeněk Sucharda, Vladimír Komárek, Jaroslav Klápště, Josef Kábrt, Antonín Chmelík, Karel Vik. Z historických záběrů zmiňme například ukázky kopií ilustrací z *Lomnického graduálu*, významné renesanční památky českého písemnictví z 16. století nebo jedno z nejstarších vyobrazení města na vedutě z roku 1820.

Nelze opomenout ani propagační materiály proslulých zdejších firem, které přispěly k místní industriální tradici a její proslulosti u nás i ve světě. I na obalech jejich výrobků a na reklamách se čas od času objevovaly motivy lomnických budov a scenérie blízkého okolí.

Pohled na Lomnici od Josefa Rudolfa z období kolem 1870

náš jubilant

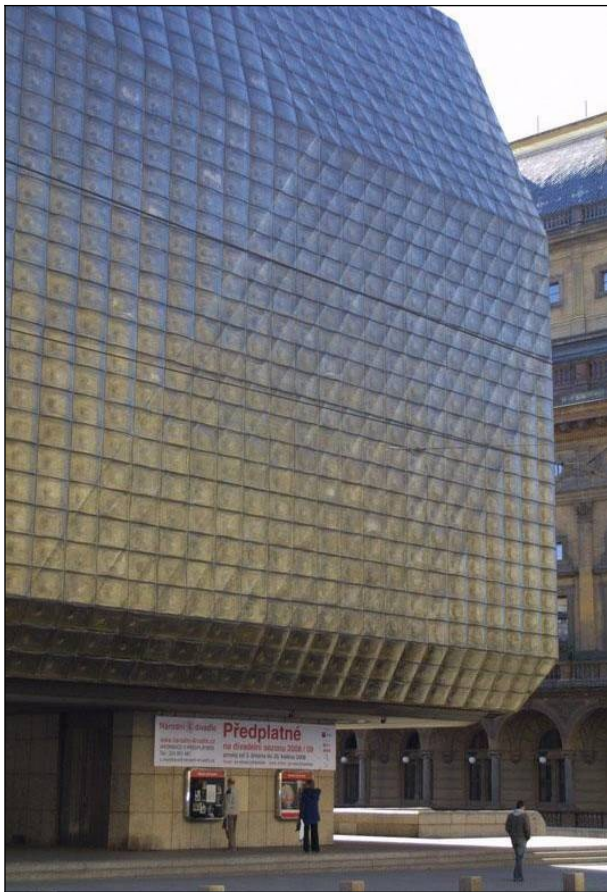
Stanislav Libenský se narodil **27. března 1921** v Sezemicích u Mnichova Hradiště a v roce 1937 začal na Střední odborné škole sklářské v Novém Boru. Když v roce 1938 Sudety obsadili němečtí okupanti, přesunul se nejdříve do Střední

uměleckoprůmyslové školy sklářské v Železném Brodě, a později do Prahy na Umprum, kde studium zakončil v roce 1944. V roce 1948 se Libenský vrátil na VŠUP, kde studoval v Ateliéru skla Josefa Kaplického. V roce 1953 začal učit na SUPŠ v Železném Brodě, kde se setkává s Jaroslavou Brychtovou.

(Jaroslava Brychtová se narodila v roce 1924 v Železném Brodě jako dcera sochaře

Jaroslava Brychty. V roce 1944 úspěšně skládá přijímací zkoušky na Umělecko-průmyslové škole v Praze, která je vzápětí okupačními úřady uzavřena, poté je nuceně nasazena jako dělnice v německé továrně. Studia tedy zahajuje až po válce

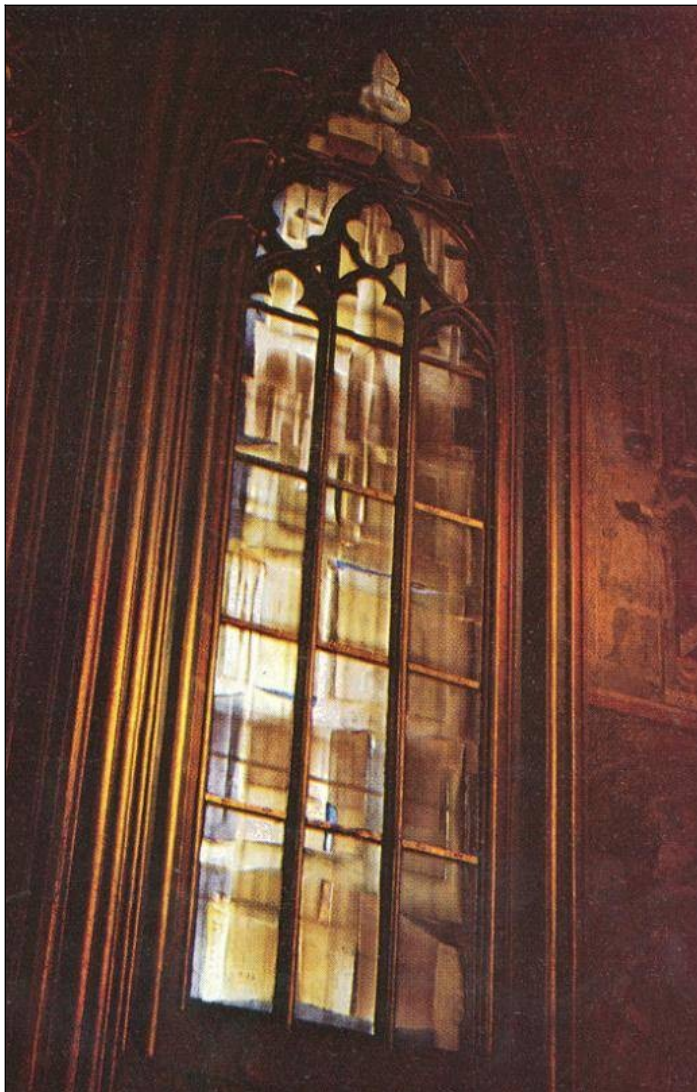
a nastupuje do ateliéru pro užité sochařství a rytí kamene a ve skle, který vedl profesor Karel Štipl, ke konci studia přestupuje s profesorem Janem Laudou do sochařského ateliéru na Akademii výtvarných umění. V roce 1950 zakládá experimentální středisko pro uplatnění skla v architektuře při nově založeném n.p. Železnobrodské sklo.)

Oba umělci spolu začínají spolupracovat od roku 1954 nejdříve na malých realizacích, ale již v roce 1958 reprezentují československou sklářskou tvorbu na Expu 58 v Bru-selu. V roce 1963 se stal Stanislav Libenský vedoucím Ateliéru skla na VŠUP. Jeho ateliér a společné dílo s Jaroslavou Brychtovou měly mimořádný dopad na generaci výtvarných umělců

nejen u nás, ale i ve světě. Libenský a Brychtová se věnovali především monumentálním realizacím pro architekturu, kterých vytvořily obrovské množství. Jejich první prestižní zakázkou byly plastické vitráže do oken kostela sv. Jiljí a Svatováclavské kaple na Pražském hradě. Pro Československý pavilon

na Expo '67 v Montrealu vytvořili *Montrealský triptych* a prostorové stěny, která sklidila ohromný úspěch i v našem tisku na rozdíl od jejich skleněné plastiky *Řeka života* pro Expo '70 v Ósace, která byla tvrdě kritizována pro svůj protiokupační obsah. Z reliéfu byl dokonce zbroušen otisk bagančat sovětského vojáka v „zamrzlé“ části řeky.

Přes drobnou politickou šikanu se oba autoři i v nastupující normalizaci věnují realizacím pro architekturu. Jejich zásadní realizace po roce 1968 je 3,5 x 6 metrů rozměrný zcela abstraktní skleněný objekt *Kontakty*, navržený v roce 1983 a osazený v roce 1987 pro vestibul stanice metra Národní třída. Název i forma vychází s pomyslného setkání v uzlu městské veřejné dopravy, kdy dva hranoly o trojúhelníkové základně, jeden vedený vně a druhý uvnitř stanice,

Stéla před Domem bytové kultury

v místě průniku vytvářejí dojem rotující krychle. Škoda je, že si ji uživatelé veřejného prostoru nemohli posledních dvacet let všimnout, byla totiž zakryta stánky s levnou konfekcí. Tragedií ale je, že přes nespornou kvalitu díla si současní majitelé, Dopravní podniky, neuvědomili jejich kulturní hodnotu a rozhodly se dílo odstranit. O ohrožení plastiky se naštěstí dozvěděla autorka včas od sdružení *Vetřelci a volavky* a dílo od DPP odkoupila a na vlastní náklady zrekonstruovat, aby ho mohla vystavit ve svém soukromě provozovaném muzeu Stanislava Libenského v Železném Brodě.

Jaký osud čeká jejich další ohrožené osvětlovací tělesa / **FOTA** a plastiky *Vlys* z roku 1980, kterou vytvořili pro v zbořený Hotel Praha? Jaroslava Brychtová k demolici hotelu napsala: „Se svým manželem profesorem Stanislavem Libenským jsme realizovali koncem 70. let vitráž pro interiér hotelu Praha. Jedná se o abstraktní vlys ve zdi o výšce 2,75 metru. Reliéf je sestaven z šesti dílů a byl vytvořen velmi nákladnou technologií taveného skla do formy. (**FOTO s lustrem Pavla Hlavy**). Dílo spadá do konce našeho křišťálového období, tedy období kdy jsme zaznamenaly mimořádný mezinárodní ohlas naší práce a je dnes také velmi sběratelsky ceněné.

Považuji za krátkozraké a nedobré pro českou kulturu zbavovat se těchto uměleckých artefaktů v interiéru potažmo celých architektonických celků. Tato.

Tato díla vznikala jenom díky velké materiální podpoře, která je dnes nedosažitelná. Praha by se naopak měla representovat „Československým sklem v architektuře“ – fenoménem, který se zapsal do světových dějin umění. Ochrana je dnes aktuální, zvláště pak bylo-li při neodborných revitalizacích v minulých letech tolik těchto uměleckých děl nenávratně zničeno.“

○ Pavel Karous, *Vetřelci a volavky*; *foto Vetřelci a volavky*; *Lasvit*

hrdý okýnko

**Rozhodnul jsem se, že tentokrát
je utopím v informacích**

Radek Steska

ve čtvrtek vyšlo nové sorry!